

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ
(ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်းသော
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏ လုပ်ငန်းအစီရင်ခံစာ

နိဒါန်း

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ) သည် ဒီမိုကရေစီရေး၊ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိရေး အတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံမှ နိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစုများ၊ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ သာမက လူထုအခြေပြု အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးနှင့် လူငယ်အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ “ကောင်စီ” တရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်များမှာ —

- (၁) စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး၊
- (၂) အမျိုးသားတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရရှိရေး
- (၃) ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်ထူထောင်ရေး နှင့်
- (၄) စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး တို့ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီက ရွေးချယ်ပေးသော နိုင်ငံရေးမဟာဗျူဟာမှာ — နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရေးတည်းဟူသည့် “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး” ပင်ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအဆင့်ဆင့်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံးရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ စုစည်းရာ “ကောင်စီ” ကြီး အဖြစ်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် အဆင့်ဆင့်သော ကြိုးပမ်းမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့သော ကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် နိုင်ငံရေးမဟာဗျူဟာအရ အခြေခံသော “မူ” တခုမှာ “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ” တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံး လိုလားသော နိုင်ငံရေးတောင်းဆိုမှုကို တိုင်းရင်းသားအသံတသံတည်း “One Ethnic Voice” ဖြင့်တောင်းဆိုရေး ဟူသော “မူ” ဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပြင်ဆင်မှုမှာ ပထမခြေလှမ်းတရပ်အနေဖြင့် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၁ ခုနှစ် မတ်လတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အဓိက နိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစုကြီး (၂) ခုဖြစ်သော UNLD(LA) နှင့် NDF တို့၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် “UNLD-NDF Joint Action Committee” တရပ်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ် ဩဂုတ်လထဲတွင် ကျင်းပခဲ့သော “ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” တွင် UNLD-NDF Joint Action Committee ကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ကော်မတီဖြစ်သည့် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသွေးစည်းညီညွတ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ” (ENSCC) အဖြစ် တိုးမြှင့်ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

လော်စီးလာစခန်းတွင် ကျင်းပခဲ့သော ဒုတိယအကြိမ်မြောက်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ ချမှတ်ပေးသည့် ENSCC ၏ နိုင်ငံရေးလုပ်ပိုင်ခွင့် (Mandate) များမှာ —

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

- To undertake pro-active and constructive action to bring about a peaceful resolution to the political conflict in Burma through a dialogue process involving the SPDC, the NLD led by Daw Aung San Suu Kyi, and the ethnic nationalities, as dialogue partners;
- To consult widely, cooperation, and work closely with all stakeholders in Burma and with the international community, international bodies and agencies, the UN, and humanitarian organizations to resolve the grave humanitarian crises in Burma, which most seriously affect the ethnic nationalities population;
- To strive to facilitate an orderly and peaceful democratic transition in Burma, and to rebuild the country in accordance with the spirit of Panglong, which is based on the principle of Equality, Self-determination, Democracy and Justice.

ထို Mandate များကိုအခြေခံ၍ ENSCC မှ ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ကိုအခြေခံသော ပြည်ထောင်စုပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး စီမံချက် “The New Panglong Initiative: Rebuilding the Union of Burma) နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကြီးကို လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ENSCC မှ နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံဖြစ်သော “Road Map for Rebuilding the Union of Burma” ကိုလည်း ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ENSCC မှ ENC အဖြစ်သို့ တိုးမြှင့်ဖွဲ့စည်းခြင်း

ENSCC မှ နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံ (Political Road Map) ကိုထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းအပေါ် အမျိုးမျိုးသောဝေဖန်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါ သည်။ တချို့အမြင်မှာ — ENSCC ၏ နိုင်ငံရေး Mandate သည် သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပေါ်လာရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရေးသားဖြစ်သောကြောင့် — နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရေးနှင့် သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံကို ထုတ်ပြန်သင့်ကြောင်း အခိုင်အမာထောက်ခံသွားခဲ့ကြပါသည်။

တချို့အမြင်မှာမူ — ENSCC သည် ကော်မတီတရပ်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံကို ထုတ်ပြန်ခွင့်၊ ၎င်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲလုပ်ပိုင်ခွင့် လုံးဝမရှိကြောင်းနှင့် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် “တပ်ဦးကျွံခြင်း” ဖြစ်ကြောင်း၊ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် NDF ဌာနချုပ်ရုံး၌ ကျင်းပခဲ့သော အစည်းအဝေး တရပ်တွင် အကြီးအကျယ် ဝေဖန်ကန့်ကွက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ဝေဖန်ကန့်ကွက်ခဲ့ရုံသာမက — ENSCC ကိုပါ လိုအပ်ပါက ဖျက်သိမ်းပစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” ကို အမြန်ဆုံး ခေါ်ယူ၍ ဤကိစ္စကို ဆွေးနွေးရန်လိုအပ်ကြောင်း အဆိုပြုသွားခဲ့ပါသည်။

ထိုအဆိုပြုချက်အရ — တတိယအကြိမ် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” ကို သက္ကရာဇ် ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၂၈) ရက်မှ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂) ရက်နေ့အထိ လော်စီးလာစခန်းတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထို နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ တက်ရောက် လာကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံမှ ကိုယ်စားလှယ်အသီးသီးက ENSCC ကိုဖျက်သိမ်းခြင်းထက်၊ နိုင်ငံရေးအရ လုပ်ပိုင်ခွင့် (Mandate) ပို၍မြင့်မားသော “**ကောင်စီ**” တရပ်ကို ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ — “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)” ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ စုစည်းရာကောင်စီကြီးအဖြစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တတိယအကြိမ်မြောက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတွင် “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ” (Ethnic Nationalities Council – ENC) ကိုအခိုင်အမာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ရုံသာမက ထိုကောင်စီကို တနှစ်အတွင်း — ပြည်နယ် အခြေခံမူ ဖြင့် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသွားရန် — ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလည်း ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ENC ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် (၄) ရပ်ကိုလည်း အခိုင်အမာအတည်ပြု နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ပြည်နယ်အခြေခံ “မူ” ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (State-based ENC)

တတိယအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများညီလာခံကို ပြည်နယ်အခြေခံမူ (State-based) ဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအတွက် စတုတ္ထအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများညီလာခံကို သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၇) ရက်မှ မေလ (၁) ရက်အထိ လော်စီလောစခန်းတွင် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။¹

စတုတ္ထအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများညီလာခံကြီးတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ပြည်နယ်အခြေခံမူဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအတွက် **“တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ”** ကိုလည်း တည်တညွတ်တည်း အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို ဖွဲ့စည်းပုံအရ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ပြည်နယ်များဖြင့် အခြေခံ၍ ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် လက်ရှိနိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ တပ်ပေါင်းစုကြီး (၂) ခုဖြစ်သော အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (NDF) နှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD-LA) တို့ကို လည်း ပူးတွဲပါဝင်စေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအရ — ပြည်နယ်တစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ် (၅) ဦးစီစေလွှတ်ကြရန် ဆုံးဖြတ် ခဲ့ပြီး၊ လူမျိုးပေါင်းစုံရောနှောနေထိုင်သော ရှမ်းပြည်နယ်ကိုမူ — လိုအပ်ချက်အရ ကိုယ်စားလှယ် (၈) ဦးစီစေလွှတ်ရန် ခွင့်ပြုထားပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်သောအခါတွင် ပြည်နယ်များတန်းတူရေးအခြေခံမူဖြင့် — **“ပြည်နယ်တခု မဲတခုမူ”** ကို ကျင့်သုံးပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီတွင် ပြည်နယ်တစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ် တဦးစီသာ ပါဝင်ခွင့်ပြုထားပါသည်။ နိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစုများဖြစ်သော NDF နှင့် UNLD(LA) များကိုမူ ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦးစီ၊ ၎င်းတို့အထဲမှ တဦးစီကို ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီတွင် ပါဝင်ခွင့်ပြုထားပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံတွင် အမျိုးသမီးနှင့် လူငယ်များအပါအဝင် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်လာရေးသာမက၊ နိုင်ငံရေးအဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင်ပါ အခွင့်အာဏာများရရှိရေးအတွက် အထူးစီမံ ဆောင်ရွက်ပေးထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီမှ စေလွှတ်သောကိုယ်စားလှယ်များတွင် နိုင်ငံရေးပါတီကိုယ်စား လှယ်များသာမက၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများကို ကိုယ်စားပြုသည့် ကိုယ်စားလှယ်တဦး၊ လူငယ် အဖွဲ့အစည်းများကို ကိုယ်စားပြုသည့် ကိုယ်စားလှယ်တဦး ပါဝင်စေရမည်ဟု ENC ၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သောအခါ ပိုမိုထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းကော်မတီ (၅) ရပ်ကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်းဖွဲ့စည်း ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ —

- (၁) နိုင်ငံတကာရေးရာကော်မတီ
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးရာကော်မတီ
- (၃) မဟာဗျူဟာလေ့လာရေးကော်မတီ
- (၄) စီးပွားရေးစီမံကိန်းရေးရာကော်မတီ
- (၅) စည်းရုံးရေးနှင့် ပြန်ကြားရေးရာကော်မတီ တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

¹ တတိယအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ စတုတ္ထအကြိမ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများညီလာခံကို — “နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” ဟု မခေါ်ပဲ “ညီလာခံ” ဟုခေါ်ယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အမှတ်စဉ်ရေတွက်သောအခါတွင်မူ “၁၉၉၇ မဲသရေထာမှ စတင်ရေတွက်ခဲ့ပြီး၊ ယခု ကျင်းပသောညီလာခံကို စတုတ္ထအကြိမ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများညီလာခံ” ဟုခေါ်တွင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ကျစ်လစ်ခိုင်မာစွာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအတွက် ပြည်နယ်အသီးသီးနှင့် တပ်ပေါင်းစုများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်နိုင်ရေးအတွက် (၃) လအချိန်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများညီလာခံကျင်းပပြီး (၃) လအကြာ၊ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၁၉- ၂၀) ရက်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီဖွဲ့စည်းရေး အစည်းအဝေးကိုကျင်းပခဲ့ပြီး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ကောင်စီဝင်များ၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီဝင်များ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီ (၅) ခုမှ ကော်မတီဝင်များကို ရွေးချယ် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ENC အနေဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသေးသောအချက်မှာ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီသို့ ကိုယ်စားလှယ် ပေးပို့နိုင်ခြင်းမရှိသေးသော ပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်အပြည့်အဝ ပေးပို့ရေးနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှု ဆောင်ကော်မတီကို ကော်မတီဝင်အစုံအလင်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေး၊ ENC နှင့် ၎င်း၏အခြေခံအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော State-coordination Body များ၊ တပ်ပေါင်းစုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုပြင်စွာ ဖန်တီးလုပ်ဆောင်ရေးတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီဖွဲ့စည်းရာတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အခက်အခဲများ

တတိယအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ပြည်နယ်အခြေခံမှုဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်အခြေခံမှုသည် — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ကောင်စီဖွဲ့စည်းခြင်း၏ အခြေခံအကျဆုံးသော ဖွဲ့စည်းမှုပုံသဏ္ဍန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် စတုတ္ထအကြိမ် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ညီလာခံကြီးတွင် အတည်ပြုပြဌာန်းခဲ့သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစုများဖြစ်သော NDF နှင့် UNLD(LA) တို့ကိုလည်း လက်ရှိနိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ ပူးပေါင်း ပါဝင်စေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ၊ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်အရ — ပြည်နယ် အခြေခံမှုဖြစ်၍၊ နိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ — ပြည်နယ်အခြေခံမှုနှင့် တပ်ပေါင်းစုအခြေခံမှု (၂) ရပ်တို့ကို ပေါင်းစပ် ထားသော ဖွဲ့စည်းပုံဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် နိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ — ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ခြင်း (Compromise လုပ်ခြင်း) ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ နိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ — ပြည်နယ်အခြေခံမှုနှင့် တပ်ပေါင်းစုအခြေခံမှု (၂) ရပ်ကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် အစွန်း ထွက်ဝါဒကို ကိုင်စွဲကြသော အဖွဲ့အစည်းအချို့၏ အမြင်ကြောင့် — ENC ကိုဖွဲ့စည်းရာတွင် အခက်အခဲရှိစေခဲ့ပါသည်။ ပထမအစွန်းထွက် အမြင်မှာ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို “ပြည်နယ်အခြေခံမှု” ဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် — တပ်ပေါင်းစုများပါဝင်ခြင်း မရှိသင့်ကြောင်း တင်ပြကြပါသည်။ ထိုအမြင်ကို တင်ပြ သောအဖွဲ့အစည်းမှာ — Restoration Council of Shan State (RCSS) ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ENC နှင့် RCSS အကြား အမြင်ချင်းဖလှယ်၍ အကောင်းဆုံးသော ညှိနှိုင်းမှုများဖြင့် လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၆) ရက်နှင့် (၇) ရက်နေ့များတွင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု များ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးမှုရလဒ်အဖြစ် RCSS မှ ENC ဖွဲ့စည်းရေးကို ထောက်ခံအားပေးကြောင်းနှင့် ENC ၏အစည်းအဝေးများတွင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို အမြဲတမ်း စေလွှတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ENC တွင် ရှမ်းပြည်မှ ရှမ်းမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်စေလွှတ်ရေးကိုလည်း ကန့်ကွက်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ENC ၏ ရှမ်းပြည်ကိုယ်စားလှယ်တွင် ရှမ်း ပါဝင်လာရေးကိုလည်း ဆက်လက်ညှိနှိုင်းရန်၊ ကိုယ်စားလှယ် စေလွှတ် နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးပွဲတွင် သဘောတူညီချက် ရရှိနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အခြား အစွန်းထွက်ဝါဒ တခုမှာ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီကို ပြည်နယ်အခြေခံမှုဖြင့် ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် — “တပ်ဦးကျွံခြင်း” ဖြစ်သောကြောင့် လက်ရှိကာလတွင် ENC ကို ပြည်နယ်အခြေခံမှုဖြင့် မဖွဲ့စည်းပါ။ တပ်ပေါင်းစု

အခြေခံမူဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း တင်ပြကြပါသည်။ တပ်ပေါင်းစုအစွန်းရောက်ဝါ'ကို ကိုင်စွဲသူများအနေဖြင့် — ENC တပ်ပေါင်းစုဖြစ် လာရေးကို စိုးရိမ်သည့်အပြင်၊ ENC ကို ကောင်စီအဆင့်၌ပင် မဖွဲ့စည်းပါ။ စုရပ် Forum အဆင့်မျှ ဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအမြင်ကို တင်ပြသူများသည် NDF ထဲမှ ခေါင်းဆောင်တချို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် — သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၀) ရက်မှ (၂၂) ရက်နေ့အထိကျင်းပခဲ့သော ဆဌမ အကြိမ်မြောက် NDF ညီလာခံမှ — ENC သို့ ကိုယ်စားလှယ်မစေလွှတ်ရေးကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် NDF အနေဖြင့် ENC သို့ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ပေးပို့ခြင်း မပြုလုပ်နိုင်သေးသော်လည်း၊ NDF အဖွဲ့ဝင် များအနေဖြင့် တဖွဲ့ချင်းအလိုက် မိမိတို့ပြည်နယ်အသီးသီးမှ ENC သို့ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ပါဝင်စေလွှတ်နိုင် ကြောင်း သဘောတူဆုံးဖြတ်ထားသဖြင့်၊ NDF သည် ENC ၏ ပြည်နယ်အခြေခံမူကို ကန့်ကွက်ခြင်းမရှိ၊ ထောက်ခံ အားပေးကြောင်း အသိအမှတ်ပြုနိုင်ပါသည်။

ENC ကိုဖွဲ့စည်းရာတွင် အခြားကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများမှာ ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီအတွင်း ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ရာတွင် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုအချိန်လိုအပ်နေခြင်း၊ တချို့ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် — ENC ၏ အခြေခံမူအပေါ်တွင် မရှင်းမလင်းရှိနေသေးခြင်း၊ ENC တွင် လက်ရှိနိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ တပ်ပေါင်းစု များပါဝင်နေခြင်းကို လက်မခံနိုင်သေးခြင်း တို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိ ENC တွင် ပြည်နယ်အားလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်အပြည့် စေလွှတ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသော ပြည်နယ်များလည်း ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ENC ၏ CEC ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်၊ မွန်ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်နှင့် NDF ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။

ခြုံ၍ သုံးသပ်ကြည့်ပါက တချို့ပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်အပြည့် စေလွှတ်နိုင်ခြင်းမရှိသေးသော်လည်း ကိုယ်စား လှယ်လုံးလုံးလျားလျား စေလွှတ်ခြင်းမရှိသော ပြည်နယ်ဟူ၍ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ENC ကို ပြည်နယ်အခြေခံမူဖြင့် ဖွဲ့စည်းရာတွင် — အင်္ဂါရပ်စုံလင်သည်ဟု သုံးသပ်နိုင်ပါသည်။ တပ်ပေါင်းစုဖက်တွင်မူ UNLD(LA) က ကိုယ်စားလှယ် အပြည့်စေလွှတ်သော်လည်း၊ NDF က ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ရန် ငြင်းဆန်နေသောကြောင့် တပ်ပေါင်းစုအခြေခံမူ အောင်မြင်မှု အပြည့်အဝမရှိကြောင်း သုံးသပ်နိုင်ပါသည်။

ENC မှ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းများ

(က) ရုံးနှင့် ပြန်ကြားရေးလုပ်ငန်း

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၃) ရက်မှ (၅) ရက်နေ့အထိ ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တနေရာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ENC ၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ ပထမအကြိမ် သုံးလပတ်ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် ၎င်းအစည်းအဝေး၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ကျင်းပခဲ့သော ဖေဖော်ဝါရီလ (၈) ရက်နေ့တွင် ချင်းမိုင်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် များအရ၊ ENC ၏ ရုံးစာရေးများခန့်ထားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ — ဝန်ထမ်းရွေးချယ် ရေးကော်မရှင်တစ်ရပ်ကိုလည်း (၁) စောဒေးဗစ်တော (၂) နန်းဆိုင်နောင် (၃) ဒေါက်တာ ရွှေခါးရဲ တို့ဖြင့်ဖွဲ့စည်းပြီး — လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူများထဲမှ — နာမီးရဲ နှင့် ယိုင်းလုံတို့ကို အငယ်တန်းဝန်ထမ်းများအဖြစ် ရွေးချယ်ခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။ ENC ၏ အထက်တန်းစာရေး (Senior Staff) ခန့်ထားရေးအတွက် ENC အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဟန်ညောင်ဟွေနှင့် စောဒေးဗစ်တော ကိုတာဝန်ပေးအပ်ပြီး၊ Dr. Achan Mungleng (Ph.D) ကို ရွေးချယ် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို ဝန်ထမ်းများသည် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခု ဧပြီလမှ စတင်၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို စတင်ထမ်း ဆောင်နေပြီး ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

ENC ၏ ပြန်ကြားရေးကိစ္စရပ်ကို စွမ်းစွမ်းတမ်းတမ်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ENC Website တခု တည်ဆောက်ရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ — ENC ဝန်ထမ်းသစ်များကို Website သင်တန်းတလတိတိ ENC ရုံး၌ပင် ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ENC Website Construction အားလုံးပြီးစီးပြီဖြစ်၍ စတင်လည်ပတ်နိုင်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

(ခ) နိုင်ငံတကာစည်းရုံးရေးခရီးစဉ်များ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီမှ နိုင်ငံတကာစည်းရုံးရေးခရီးစဉ်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ — မိမိတို့၏ မဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ” ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ၏ကူညီပံ့ပိုးမှု ရရှိရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုပါက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် “ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးအစီအစဉ်” (Democratic Transition Process) စတင်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ၏ အထောက်အကူရရှိရေးကို ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီမှ ချမှတ်ထားသော “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ” မဟာဗျူဟာသည် ၁၉၉၄ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်တွင် အခြေခံခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက် ပိုမိုခိုင်မာရေးနှင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီနှင့် ENSCC တို့က အစဉ်တစိုက်ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းကြိုးပမ်းမှုများအနက် — ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခဲ့သူ မစ္စတာရာဇာလီအစ်ဇ်မေး၏ ကြိုးပမ်းမှု (Mission) အောင်မြင်ရေးအတွက် ထောက်ခံအားပေးခြင်း၊ သူကိုယ်တိုင်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သူ၏ အထူးကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သူ Mr. Leon နှင့် မကြာခဏ တွေ့ဆုံခြင်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း ENC ၏သဘောထားနှင့် အမြင်များကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် UN General Assembly ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပိုမိုခိုင်မြဲအောင် UN Security Council မြန်မာပြည်၏အရေးကို တင်သွင်းသင့်ကြောင်း သက္ကရာဇ် ၂၀၀၁ မတ်လတွင် ENSCC ကိုယ်စားလှယ်များက UN Under General Secretary of Political Affair Mr. Danielo Turk ထံ လူကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့် သော်လည်းကောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးကို UN Security Council သို့တင်သွင်းရန် ကြိုးပမ်းမှုကို လှိုက်လှဲစွာထောက်ခံကြောင်းနှင့် ထိုသို့ဖြစ်မြောက်လာရေးအတွက် မိမိတို့ဖက်မှ အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့တွင် ENC မှ UN Security Council တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအရေးကို တင်သွင်းသင့်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တစောင် ထပ်မံထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထို ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် ဘုန်းတော်ကြီး ဒက်မွန်တူးတူးနှင့် ချက်သမ္မတ ဗားကလက်ဟာဗယ် တို့၏ကြိုးပမ်းမှုကို ထောက်ခံကြောင်းနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်၊ တရုတ်နှင့် ရုရှားနိုင်ငံများအနေဖြင့် မိမိတို့၏အရေးကို ထောက်ခံအားပေးပါမည့်အကြောင်း မေတ္တာရပ်ခံသည့်အပြင် တရုတ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဝီတိုအာဏာ သုံးစွဲ၍ ပယ်ချခြင်းမပြုလုပ်ပါရန်လည်း ထပ်လောင်းမေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။

ENC အနေဖြင့် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းရမည့်အဆင့်မှာ — ဗမာပြည်အရေးကို UN Security Council သို့တင်သွင်းသောအခါ “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ” ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း UN သို့ စည်းရုံးရေးခရီး သွားရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံ၍သုံးသပ်ပါက ENC ၏ နိုင်ငံတကာကြိုးပမ်းမှုများသည် — သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ — ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်ကို လုံခြုံရေးကောင်စီသို့ ဆက်တင်သွင်းအကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို ကြိုးပမ်းမှုများနှင့် ဆက်စပ်၍ ENC မှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက နိုင်ငံတကာခရီးစဉ်များကို အဆက်မပြတ်သွားရောက်ပြီး နိုင်ငံတကာမိသားစုများကို စည်းရုံးခဲ့ပါသည်။ ထို ခရီးစဉ်များအနက် —

(၁) သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ဆွီဒင်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးမှ ကမကထပြု၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏အရေးကို ဆွေးနွေးသော အထူးအစည်းအဝေး၊ ထို အစည်းအဝေးသို့ ENC အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ် ဟန်ညောင်ဟွေ နှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဒေါက်တာလျန်မှုန်း ဆာခေါင်းတို့က တက်ရောက်ခဲ့ကြပါ သည်။

(၂) ENC ၏ ဥရောပခရီးစဉ်တွင် ENC အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဟန်ညောင်ဟွေ၊ နိုင်ငံတကာရေးရာကော်မတီ နန်းဆိုင်နောင့် တို့အပါအဝင် KNU မှ စောဆာက၊ SDU မှ စိုင်းဝမ်းဆိုင် တို့ပါဝင်၍ ဘယ်လဂျီယံ၊ သြစတြေးယား၊ ပိုလန်၊ ဒီတလီ နှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံများသို့ သွားရောက်၍ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(၃) သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ (၉-၁၄) ရက်များတွင် ENC အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏ ဂျပန်ခရီးစဉ်၌ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ရောက်ရှိနေကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများပေါင်းစုံမှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် (၅၅) နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် အထူးဧည့်သည်တော်အဖြစ် မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့ပြီး၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၁၃) ရက်နေ့တွင် ဂျပန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အာရှရေးရာဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

(၄) သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ (၂၉-၃၀) ရက်များတွင် Burma Forum 2006, Brussels (Euro-Burma Office) နှင့် European Institute of Asia Studies တို့မှ ကြီးမှူးကျင်းပသော Seminar သို့ ENC ကိုယ်စား လှယ်များအဖြစ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဒေါက်တာ လျန်မှုန်းဆာခေါင်း၊ ENC နိုင်ငံတကာရေးရာတာဝန်ခံ စောဒေးဗစ်တောနှင့် ကောင်စီဝင် ဒေါ်ရှယ်လီဆိုင် တို့က တက်ရောက်ခဲ့ပြီး၊ ENC ပေါ်လစီနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

(၅) သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခု ဧပြီလ (၆) ရက်တွင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခေါ်ယူကျင်းပသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအရေး အထူးအစည်းအဝေးတွင် ENC အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဟန်ညောင်ဟွေ၊ နိုင်ငံခြားရေးတာဝန်ခံ စောဒေးဗစ်တောနှင့် ကောင်စီဝင် ဒေါ်ရှယ်လီဆိုင် တို့က တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို အစည်းအဝေးတွင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကိုယ်တိုင်တက်ရောက်အားပေးခဲ့ပါသည်။

(၆) သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခု ဧပြီလ (၂၇) ရက်မှ မေလ (၃) ရက်တွင် ENC ကိုယ်စားလှယ်များအနေဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းများ — အထူးသဖြင့် ANC နှင့် CNC တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးအတွက် စည်းရုံးရေးခရီးစဉ် တခုလုံးကိုသွားရောက်ရင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပါလီမန်အမတ်များနှင့် ဧပြီလ (၂၉) ရက်တွင် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို ခရီးစဉ်တွင် ENC အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဟန်ညောင်ဟွေ၊ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဒေါက်တာလျန်မှုန်းဆာခေါင်း၊ နိုင်ငံခြားရေးတာဝန်ခံ စောဒေးဗစ်တော၊ ဒေါက်တာရွှေခါးရီနှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီဝင် ဗစ်တာပျက်လျန် တို့အပါအဝင် KNU မှ ဗိုလ်ချုပ်မူတူးနှင့် General Isaac တို့လိုက်ပါခဲ့ ကြပါသည်။

(၇) ENC ၏ နိုင်ငံတကာရေးရာကော်မတီဝင်တဦးဖြစ်သူ ဒေါက်တာရွှေခါးရီသည် အခြားလုပ်ငန်းတခုဖြင့် နယူးယော့ခံ မြို့ရှိ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်ရုံးသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုခရီးစဉ်တွင် အခွင့်အရေးကြံကြို၍ ENC ကိုယ်စား လှယ်အနေ ဖြင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ Under General Secretary of Political

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

Affair Committee, Mr. Ibrahim Gambari နှင့် Mr. Hitoki Den တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ကို ရရှိခဲ့ပြီး၊
ENC ၏ ပေါ်လစီများကို တင်ပြခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ နိုင်ငံတကာခရီးစဉ်များကို သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များက အသေးစိတ်ရှင်းလင်းတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။)

(ဂ) ENC မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး။ [၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ (၁၅-၁၆) ရက်နေ့အထိ]

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီက ချမှတ်ထားသော “မဟာဗျူဟာ” သည် နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးအဖြေရှာရေး ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပေါ်လာရေးသည် မိမိတို့၏ မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက် တရပ်ဖြစ်နေပါသည်။ ထို မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် မှန်ကန်တိကျသော နည်းဗျူဟာများကို ချမှတ်နိုင်ရမည့်အပြင်၊ “အတွင်းအပြင်စည်းရုံးရေး” လုပ်ငန်းများကိုလည်း ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို ရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ — ENC ၏ မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ (၁၅-၁၆) ရက်များတွင် ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တနေရာ၌ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲ သုံးသပ်ချက်တွင် — (၁) ENC ၏ ပေါ်လစီများကို ENC ၏ မိခင်အဖွဲ့အစည်း များဖြစ်သော State Coordinating Body များနှင့် တပ်ပေါင်းစုများထံတင်ပြရေးနှင့် (၂) သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ဖြစ်ပေါ်လာရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေး ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် နိုင်ငံတကာစည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းတွင် လက်ရှိပြုလုပ်ရမည့် ပေါ်လစီစာတမ်းများပြင်ဆင်ရေးတို့ပါဝင်ပါသည်။ အတွင်းစည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်း နှစ်ရပ်ကို ဟန်ချက်ညီညီလုပ်သွားရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။

ENC အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာစည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သောအခါ ပေါ်လစီတခုတည်းကို ပုံသေကားချပ် မထားပဲ၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်မှုအပေါ် အခြေပြု၍ လုပ်ဆောင်သွားရန် ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် —

- (၁) UN နှင့် USA တို့ကိုချဉ်းကပ်ရာတွင် UN လုံခြုံရေးကောင်စီသို့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအရေးကို တင်သွင်း ရေးနှင့် ထိုမှတဆင့် “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ” ဖြစ်ပေါ်လာရေးကို ကြိုးပမ်းသွားရန်။
- (၂) EU နိုင်ငံများကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် Humanitarian Aid ကိုအခြေခံ၍ လူမှုရေး အကြပ်အတည်းကို အလူး အလဲခံနေရသော ပြည်သူလူထု—အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာဒေသများထံသို့ လူမှုရေး အကူအညီများ ရရှိရေးနှင့် Cross-Border Assistance ရရှိနိုင်ရေးကို ဦးတည်သည်။ ထို့ကြောင့် ENC ၏ Humanitarian Aid ပေါ်လစီစာတမ်း နှင့် IDP နှင့် သက်ဆိုင်သော စာတမ်းများကို မွမ်းမံရေးသားရန်။
- (၃) ASEAN ၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့်ဂျပန်စသော အာရှနိုင်ငံများသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး အကြပ် အတည်းကို ပိုမိုတိုင်ပင်ညှိနှိုင်းအဖြေရှာရေး (Internal Solution) ကို ပို၍ဦးစားပေးသောကြောင့် — ထို နိုင်ငံများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို စည်းရုံးသွားရန် မိမိတို့အနေဖြင့် အဖြေရှာဖြေရှင်းနိုင်ကြောင်း ပြသနိုင်ရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ENC အနေဖြင့် “ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာစာတမ်း” ကို ပြင်ဆင်ရေးသားရန်။

အထက်ပါပေါ်လစီစာတမ်းများသည် “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ဖြစ်ပေါ်လာရေးကို ဦးတည်ထားရမည်” ဟု ဆုံးဖြတ် ခဲ့ပါသည်။

ထိုပေါ်လစီစာတမ်းများကိုပြင်ဆင်ပြီး — နိုင်ငံတကာသို့တင်ပြခြင်း မပြုခင်၊ မိမိတို့၏တိုင်းရင်းသားအမျိုးမျိုးအကြား နားလည်လက်ခံမှုရရှိနိုင်အောင် ပထမကြိုးပမ်းရမည်။ ထိုသို့ကြိုးစားရာတွင် — ENC ၏ အခြေခံအင်အားဖြစ်သော “State Coordinating Body” များထံ ပထမတင်ပြရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြနိုင်ရေးအတွက် စည်းရုံးရေး ခရီးစဉ်ကို အောက်ပါအတိုင်းပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ —

- (၁) မြောက်ပိုင်းဒေသ (RCSS နှင့် KNPP)
- (၂) အလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်း (KNU နှင့် MNSP)
- (၃) အနောက်ဘက်-အိန္ဒိယအခြေစိုက်အဖွဲ့အစည်းများ (ANC နှင့် PACC/နောင် CNC)
- (၄) အရှေ့ဖက်ဒေသ-တရုတ်အခြေစိုက်အဖွဲ့အစည်းများ (မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည် နှင့် ကချင်ပြည်)

မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ — အနောက်ဘက်ဒေသ — အိန္ဒိယခရီးစဉ်နှင့် အရှေ့ဘက်ဒေသ — တရုတ်ခရီးစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပြီဖြစ်သော်လည်း မြောက်ပိုင်းနှင့်အလယ်ပိုင်းတောင်ပိုင်းခရီးစဉ်များ ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သေးပေ။

မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ — ENC ၏စည်းရုံးရေးခရီးစဉ်များအပြီးတွင် ENC ၏ အတွင်းရေး မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး (Internal Strategy Consultation Meeting) ကို ခေါ်ယူကျင်းပပြီး ထို အစည်း အဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ပေါ်လစီများကို မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများထံ တင်ပြသည့် မဟာဗျူဟာညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကိုပါ တဆက်တည်း ခေါ်ယူသွားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

(ဃ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ENC ၏ပေါ်လစီနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ နိုင်ငံရေးအန္တိမပန်းတိုင်သည် “စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု” တည်ဆောက် ရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနိုင်ငံရေးပန်းတိုင်ရောက်ရှိရေးအတွက် ENC မှ ရွေးချယ်ထားသော မဟာဗျူဟာသည် “နိုင်ငံရေး ပြဿနာများကို နိုင်ငံရေးဖြင့် ဖြေရှင်းရေး” ဟူသည့် “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး” ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ENC အနေဖြင့် ပြောင်းလဲနေသော နိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ — မဟာဗျူဟာကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် အချိန် အခါတို့၏ တောင်းဆိုချက်အရ — လိုအပ်လျှင်လိုအပ်သလို ပြောင်းလဲပြုပြင်နိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ယင်း၏ အန္တိမ ပန်းတိုင် ဖြစ်သော “စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု” တည်ဆောက်ရေးကို မည်သည့်အခါ၊ မည်သည့်အခြေ အနေအောက်တွင်မှ ပြောင်းလဲပြုပြင်သွားမည် မဟုတ်ပေ။ စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု မတည်ဆောက်မခြင်း၊ အသေခံတိုက်ပွဲဝင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဖြစ်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ကောင်စီ အနေဖြင့်သော်၎င်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ မိခင်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော UNLD နှင့် NDF အနေဖြင့်သော်၎င်း၊ ပြည်နယ်အသီးသီးအနေဖြင့်သော်၎င်း ကြိုးပမ်းမှုအမျိုးမျိုးလုပ်ခဲ့ပါသည်။ UNLD နှင့် NDF တို့၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၁ မှ စ၍ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ် (State Constitution Drafting Process) စတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ပြည်နယ် (၇) ခု၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (မူကြမ်း) ရေးဆွဲရေး ကော်မတီများ သာမက ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေလေ့လာရေးကော်မတီတရပ်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်သာမက၊ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၄ မှစ၍ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ စုပေါင်းကြိုးပမ်းမှုဖြင့် “အနာဂတ်ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

အခြေခံရမည့် လမ်းညွှန်အခြေခံမူများ” (Basic Principles) ရေးဆွဲခဲ့ကြရာ၊ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့ တွင် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ် (၁၀၄) ဦး တို့က “လမ်းညွှန်အခြေခံမူ — Basic Principles (၈) ချက်ကို သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

Basic Principles ကို အခြေခံ၍ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ဧပြီလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းပါဝင်သော “ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီ” (Federal Constitution Drafting and Coordinating Committee) ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ FCDCC ၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ရေးဆွဲထားသော “ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (မူကြမ်း)” ကို သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ဧပြီလ (၆-၈) ရက်အထိ ကျင်းပသော “ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” (Federal Constitution Seminar) တွင် အဖွဲ့အစည်း (၆၀) ကျော်မှ ကိုယ်စားလှယ် (၁၀၉) ဦးတို့က တညီတညွတ်တည်း အတည်ပြုလက်ခံခဲ့ကြပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ဧပြီလ (၂၈) ရက်မှ မေလ (၁) ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သော စတုတ္ထအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ညီလာခံကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ကောင်စီမှ တိုက်ရိုက်ဦးဆောင်သွားရန်နှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပြီး လိုအပ်သလို ဦးဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍကို ယူဆောင်သွားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အသစ်ဖွဲ့စည်း လတ္တံ့သော FCDCC ၏ ဒုတိယအကြိမ် သက်တမ်းတွင် ENC မှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး စေလွှတ်ရန် လျာထားကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

(င) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ စည်းရုံးရေးပေါ်လစီနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ စည်းရုံးရေးပေါ်လစီသည် အခြေခံအင်အားစု သုံးရပ်အပေါ်တွင် အခြေစိုက်ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ —

- (၁) မိမိတို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၊
- (၂) ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်သော ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ နှင့်
- (၃) ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကို ထောက်ခံအားပေးနေသော နိုင်ငံတကာမိသားစုများ ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအင်အားစုသုံးရပ်ကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီက ကျင့်သုံးသော ပေါ်လစီနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာရေးရာကိစ္စကို အထက်တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးဖြစ်ပါသဖြင့် ဤနေရာတွင် ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား စည်းရုံးတည်ဆောက်ရာတွင် ကျင့်သုံးသည့် ပေါ်လစီကို ဦးစားပေးတင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုပါက — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများအပေါ် ထားရှိသော ENC ၏ပေါ်လစီသည် ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံးရှိ ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံးအပေါ် ထားရှိသော စည်းရုံးရေးသဘောထားပင်ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီအနေဖြင့်- မိမိတို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် ထားရှိသော စည်းရုံးရေးသဘောထားကို အပိုင်းသုံးပိုင်းခွဲ၍ လက်တွေ့ကျင့်သုံးနေပါသည်။

- (၁) ENC ၏ အဖွဲ့ဝင်များအကြား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကိုခိုင်မာကျစ်လျစ်စွာ တည်ဆောက်ရေး၊ အထူးသဖြင့် လွတ်မြောက်နယ်မြေနှင့် နယ်စပ်ဒေသများသို့ ရောက်ရှိနေကြသော တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအင်အားစုများ၊ အမျိုးသမီးနှင့် လူငယ်အဖွဲ့အစည်းများအကြား စည်းလုံးညီညွတ်မှု တည်ဆောက်ရေး၊

- (၂) ပြည်တွင်းစည်းရုံးရေး၊ အထူးသဖြင့် ပြည်တွင်းရှိ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်တည်ဆောက်ရေးနှင့် အပြန်အလှန် နားလည်မှုတည်ဆောက်ရေး၊
- (၃) နိုင်ငံတကာတွင် ရောက်ရှိနေကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အဖွဲ့အစည်းများ၊ အင်အားစုများနှင့် သွေးစည်းညီညွတ်မှုတည်ဆောက်ရေးတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုရည်ရွယ်ချက်များနှင့်အညီ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီအနေဖြင့် ပြည်တွင်းစည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို တတ်နိုင်သရွေ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတကာရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများမှ စည်းရုံးရေးတည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့အချင်းချင်းအကြား သွေးစည်းခိုင်မာရေးအတွက် မူဝါဒရေးရာနှင့် မဟာဗျူဟာရေးရာ ညှိနှိုင်းမှုလုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ၎င်းဆောင်ရွက်မှုများအနက်မှ တချို့တဝက်ကို ဖော်ပြရလျှင် —

(၁) ENC ကိုယ်စားလှယ်များ RCSS ခရီးစဉ်။

ENC ကိုယ်စားလှယ်များ RCSS ဌာနချုပ်သို့ သွားရောက်တွေ့ ဆုံခြင်းကို သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ဖေဖော်ဝါရီလ (၅) ရက်မှ (၇) ရက် အထိ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုခရီးစဉ်တွင် ENC ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ခူးထဲဘူးဖဲ က ဦးဆောင်၍ ENC အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည့် Harn Yawng hwe နှင့် Sao Seng Suki၊ ENC လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များဖြစ်ကြသော ဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရီမွန်ထူး၊ ညီညီလွင်၊ ဒေါ်ဂြယ်လီဆိုင်၊ နန်းဆိုင်နောင့်၊ ဗစ်တာပျက်လျန် နှင့် KNPP မှ ဗိုလ်ချုပ် ဘီထူးတို့ လိုက်ပါသွားခဲ့ကြပါသည်။

(၂) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏ ဂျပန်ခရီးစဉ်။

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ ENC အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဒေါက်တာဆလိုင်းလျန်မှူးဆာခေါင်းသည် ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့တွင် “ညီညွတ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အစည်းအရုံး” မှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် (၅၉) နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် တက်ရောက်ပြီး မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည့်အပြင်၊ ဂျပန်နိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံမှ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ ENC ပေါ်လစီနှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲရလဒ်အရ — “ညီညွတ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအစည်းအရုံး” (UNA) သည် ENC နှင့် ပုံမှန်ဆက်သွယ်၍ ပူးတွဲလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူခဲ့ကြပါသည်။

(၃) အိန္ဒိယခရီးစဉ်။

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ENC ၏ကိုယ်စားလှယ်များသည် အနောက်ဘက်တွင် အခြေစိုက်နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၇) ရက်မှ မေလ (၃) ရက်အထိ သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ ထိုခရီးစဉ်တွင် ဧပြီလ (၂၈) ရက် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်အခြေစိုက်နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီးမှ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုအစည်းအဝေးတရပ်ကို ခေါ်ယူပြီး ENC ကောင်စီ၏ ပေါ်လစီနှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ဧပြီလ (၂၉) ရက်တွင် “ရခိုင်အမျိုးသားကောင်စီ” (ANC) နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်၎င်း၊ မေလ (၁) ရက်နေ့တွင် Political Affair Committee of Chinland (PACC) နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်၎င်း၊ မေလ (၂) ရက်နေ့တွင် Chin National Front (CNF) နှင့် တွေ့ဆုံပွဲကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်၎င်း အသီးသီး ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

(၄) တရုတ်ခရီးစဉ်။

ENC အနေဖြင့် တရုတ်ပြည်ဖက်မှ အခြေစိုက်နေကြသည့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံရန် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခုနှစ် မေလ (၇) ရက်နေ့မှ (၁၈) ရက်အထိ သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထို ခရီးစဉ်တွင် ENC အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဟန်ညောင်ဟွေ နှင့် စပ်ဆိုင်ဆစ်၊ နိုင်ငံခြားရေးတာဝန်ခံ စောဒေးဗစ်တော၊ လုပ်ငန်းကော်မတီဝင် ဗစ်တာပျက်လျန် တို့အပါအဝင် KNU မှ ဗိုလ်ချုပ် မူတူး တို့ကလိုက်ပါသွားကြပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီအနေဖြင့် ပြည်တွင်းရှိ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးကို မိမိတို့၏ အဓိကအင်အားစုများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။ ထို့ပြင် ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးအင်အားစုများကိုလည်း အရေးတော်ပုံကြီး၏ရှေ့တန်းမှ တိုက်ပွဲဝင်နေသူများအဖြစ် လေးစားအသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံးက ယုံကြည်စိတ်ချစွာဖြင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကိုလည်း ပြည်သူ လူထုထံမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ (Mandate) အပြည့်အဝရရှိထားသော အဖွဲ့ချုပ်အဖြစ်၎င်း၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို လည်း NLD ခေါင်းဆောင်အဖြစ်သာမက ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံး၏ လူထုခေါင်းဆောင်အဖြစ်၎င်း၊ ဒီမိုကရေစီအရေး တော်ပုံကြီးကို ရှေ့ဆုံးမှ ဦးဆောင်တိုက်ပွဲဝင်နေသော “ပြည်ထောင်စု၏ ဒီမိုကရေစီ မိခင်ကြီး” အဖြစ်၎င်း လေးစားအသိ အမှတ်ပြုပါသည်။

ထိုလေးစားအသိအမှတ်ပြုမှုအပေါ် အခြေခံ၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို ခိုင်မာသထက်ခိုင်မာအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီအနေဖြင့် — ၁၉၉၀ ဩဂုတ်လ (၂၉) ရက်တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) နှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) တို့ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သဘောတူထုတ်ပြန်ခဲ့သော “ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းကြေညာချက်” ကိုသော်၎င်း၊ ၁၉၉၇ တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (NDF) ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကျင်းပခဲ့သော “ပထမအကြိမ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နီးနှောဖလှယ်ပွဲ” မှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် “မယ်သရောတာ သဘောတူညီချက်” အပေါ် ဒေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်၏ အသိအမှတ်ပြုမှုကိုသော်၎င်း၊ လေးစားအသိအမှတ်ပြုပြီး မိမိတို့၏ စည်းရုံးရေးပေါ်လစီအဖြစ် ဆက်လက် ကျင့်သုံးလျက်ရှိနေပါသည်။

နိဂုံးချုပ်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီသည် သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး “မူ” အရ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်တွင်သော်၎င်း၊ အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေ့ရေးဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးတွင်သော်၎င်း၊ တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများသည် အဓိကနိုင်ငံရေးအင်အားစုအဖြစ်ပါဝင်ရမည် — ဟူသော အခြေခံမူတွင် ဖွဲ့စည်းထားသော “ကောင်စီ” တရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ အောင်မြင်ရေးနှင့် ထိုကောင်စီ ခိုင်မာတောင့်တင်းရေးသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက်သာမက ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံးအတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ၏ နိုင်ငံရေးပန်းတိုင်သည် စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ် တည်ဆောက်ရေး ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပန်းတိုင်သို့ အရောက်ချီတက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောပြင်ဆင်မှုများကို ENC မှ တစိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရေး၊ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းရေးစသည်တို့သာမက ဖက်ဒရယ်ပညာပေးရေးလုပ်ငန်း များ ကိုလည်း တစိုက်မတ်မတ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကောင်စီအနေဖြင့် —

မိမိတို့၏ အန္တိမပန်းတိုင်ဖြစ်သော “စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး” မူကို မည်သည့်အခါမျှ သွေဖယ်သွားမည် မဟုတ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် တင်ပြလိုသည်မှာ — တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီသည် ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံး၏အရေးကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှ တာဝန်ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဖွဲ့သော ကောင်စီဖြစ်ပါသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဆိုပါက ENC သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေးသာမက၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး၏ အရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော ကောင်စီဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံးအရေးဖြစ်သည့် ဒီမိုကရေစီရေး၊ တန်းတူရေးနှင့် အမျိုးသားကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရရှိရေးတို့အတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေကြသော ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် အမြဲလက်တွဲတိုက်ပွဲဝင် သွားကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

Dr. Lian H. Sakhong

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ
(ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)

သက္ကရာဇ်။ ။ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၁) ရက်။